

หน่วยที่

5

ลวดเชื่อมไฟฟ้า
หุ้มฟลักซ์

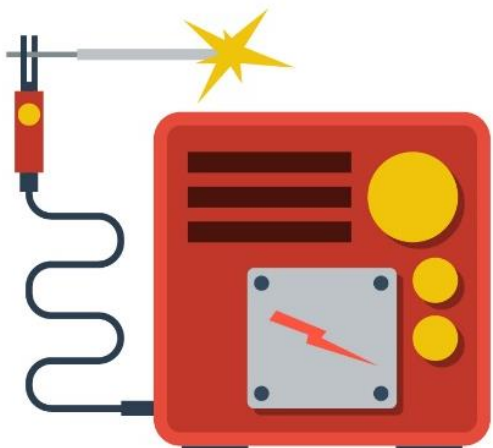
สาระการเรียนรู้

- 1 ลวดเชื่อม
- 2 ลวดเชื่อมไฟฟ้าหุ้มฟลักซ์
- 3 มาตรฐานลวดเชื่อมไฟฟ้าหุ้มฟลักซ์
- 4 ประเภทของฟลักซ์หุ้ม
- 5 หน้าทีของฟลักซ์
- 6 อิทธิพลของฟลักซ์ต่อคุณภาพของรอยเชื่อม
- 7 การเก็บรักษาลวดเชื่อมไฟฟ้าหุ้มฟลักซ์
- 8 ปฏิบัติงานเชื่อมกับรอยเชื่อม (เชื่อมพอก) ทำราบ
- 9 ปฏิบัติงานเชื่อมต่อชนไม่บากงานทำราบ
- 10 ปฏิบัติงานเชื่อมต่อเกยทำราบ
- 11 ปฏิบัติงานเชื่อมต่อตัวที่ทำราบ
- 12 ปฏิบัติงานการเชื่อมเดินรอยเชื่อมทำระดับ
- 13 ปฏิบัติงานการเชื่อมเดินรอยเชื่อมทำตั้งเชื่อมขึ้น
- 14 ปฏิบัติงานการเชื่อมเดินรอยเชื่อมทำตั้งเชื่อมลง
- 15 ปฏิบัติงานการเชื่อมเดินรอยเชื่อมทำเหนือศีรษะ

ลวดเชื่อม

1 อิเล็กโทรด

(Electrode)

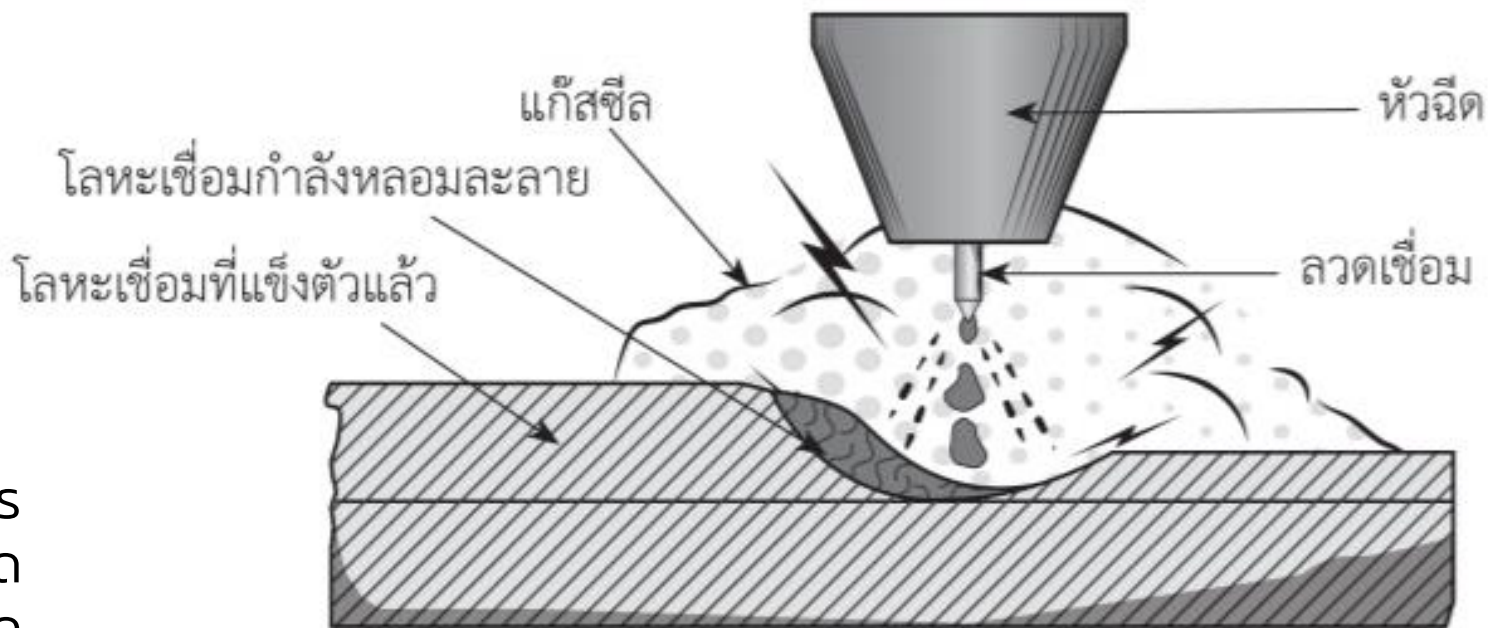
หมายถึง ลวดเชื่อมไฟฟ้าในกระบวนการเชื่อมอาร์ค (Arc Welding) และอิเล็กโทรดยังหมายถึงขั้วเชื่อมไฟฟ้าด้วย ซึ่งลวดเชื่อมจะทำหน้าที่เป็นขั้วไฟฟ้าอีกด้วย ได้แก่

1

ลวดเชื่อมสิ้นเปลือง

(Consumable Electrode)

ลวดเชื่อมที่ใช้ในกระบวนการเชื่อมด้วยไฟฟ้า ลวดเชื่อมชนิดนี้ทำหน้าที่เป็นขั้วไฟฟ้าส่วนมาก จะให้กับการเชื่อมอาร์ค

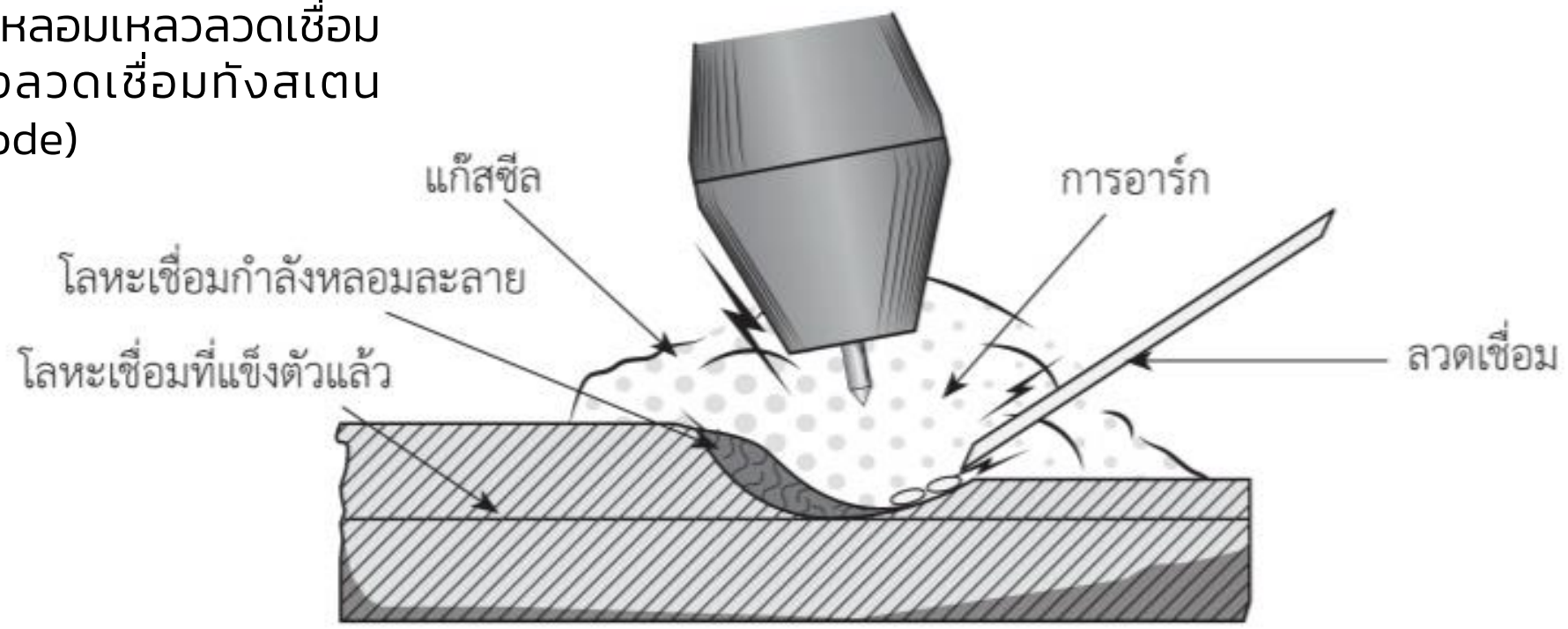
ลักษณะการอาร์คของลวดเชื่อมแบบมิก-แมก

2

ลวดเชื่อมไม่สิ้นเปลือง

(Non-Consumable Electrode)

ลวดเชื่อมไม่หลอมเหลวไปพร้อมกับการเชื่อม ในขณะที่เชื่อมความร้อนที่เกิดจากการอาร์กไม่สามารถหลอมเหลวลวดเชื่อม เช่น การอาร์กของลวดเชื่อมทังสเทน (Tungsten Electrode)

ลักษณะการอาร์กของลวดทังสเทน

ลวดเชื่อม

2

นอนอิเล็กโทรด

(Non Electrode)

หมายถึง ลวดเชื่อมที่ไม่เกี่ยวข้องกับขั้วไฟฟ้า แต่จะใช้เป็นโลหะเติมให้กับรอยเชื่อมอย่างเดียว ซึ่งมีข้อดีคือสามารถรักษาคุณสมบัติของลวดเชื่อมไว้เป็นอย่างดี แต่อย่าให้ถูกความชื้นแบ่งออกเป็น 2 ชนิด ได้แก่

1

ลวดเติม

(Filler Rod)

เป็นลวดเชื่อมที่เป็นแบบแท่งเติม จะใช้กับกระบวนการเชื่อมทิก การเชื่อมแก๊ส และการเชื่อมแบบพลาสมา

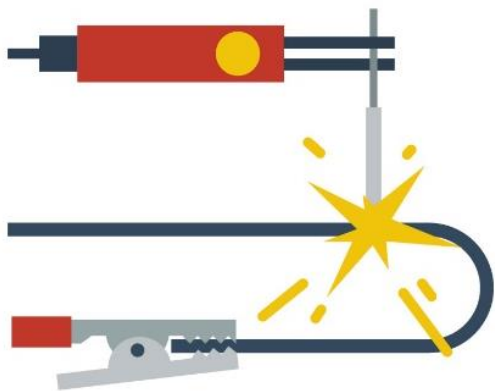
2

ม้วนลวดเติม

(Filler Wire)

เป็นลวดเชื่อมที่เป็นเส้นลวด จะใช้กับกระบวนการเชื่อมทิก และการเชื่อมแบบพลาสมา

ลวดเชื่อมไฟฟ้าหุ้มฟลักซ์

ลวดเชื่อมไฟฟ้าหรืออิเล็กทรอนิกส์

ใช้สำหรับการเชื่อมด้วยกระบวนการเชื่อมไฟฟ้าด้วยลวดเชื่อมหุ้มฟลักซ์ ตามมาตรฐาน AWS (American Welding Society) จำแนกออกตามชนิดของโลหะเชื่อมได้หลายชนิด ได้แก่

1 AWS-A5.1

ลวดเชื่อมเหล็กกล้าคาร์บอน

2 AWS-A5.3

ลวดเชื่อมอะลูมิเนียมและอะลูมิเนียมผสม

3 AWS-A5.4

ลวดเชื่อมเหล็กกล้าโครเมียมและเหล็กกล้าโครเมียมนิกเกิลหรือลวดเชื่อมสแตนเลส

4 AWS-A5.5

ลวดเชื่อมเหล็กกล้าผสมต่ำ

5 AWS-A5.6

ลวดเชื่อมทองแดงและทองแดงผสม

6 AWS-A5.11

ลวดเชื่อมนิกเกิลและนิกเกิลผสม

7 AWS-A5.15

ลวดเชื่อมเหล็กหล่อ

มาตรฐานลวดเชื่อมไฟฟ้า หุ้มฟลักซ์

มาตรฐานลวดเชื่อมของประเทศไทยจะใช้ TIS (Thailand Industrial Standard) หรือที่เรียกว่า มอก. ซึ่งเทียบกับมาตรฐานของ AWS ตามมาตรฐานของสมาคมการเชื่อมประเทศสหรัฐอเมริกา (AWS A5.1-91) กำหนดตัวอักษรและตัวเลขไว้ดังนี้

KOBE-30

2.6 x 350 mm 2 kg

เส้นผ่านศูนย์กลาง
ของลวดเชื่อม

ความยาว
ของลวดเชื่อม

น้ำหนักของลวด
เชื่อมต่อ 1 กล่อง

RECOMMENDED CURRENT

CURRENT RANGE (A)		POLARITY OF ELECTRODE
FLAT	VERTICAL AND OVERHEAD	
45 - 95	45 - 95	AC or DC $\pm$

TYPE OF COVERING
USE

HIGH TITANLA
MILD STEEL

มาตรฐานที่ใช้
และการนำไปใช้งาน

มาตรฐานลวดเชื่อมไฟฟ้า หุ้มพลาสติก

มาตรฐานของลวดเชื่อมของสมาคมการเชื่อม
ของประเทศสหรัฐอเมริกา

ลวดเชื่อมไฟฟ้า

ความต้านทานแรงดึงต่ำสุด
X 1000 มีหน่วยเป็น PSI
(ปอนด์ต่อตารางนิ้ว)

ตำแหน่งท่าเชื่อม
ที่ใช้ได้ดี

ชนิดกระแสไฟฟ้า
และชนิดของพลาสติก

ตัวอย่าง
ลวดเชื่อม
ตามมาตรฐาน

AWS E 6013

ลวดเชื่อม
ไฟฟ้า

ค่าความต้านทานแรงดึงต่ำสุด
60 X 1000 = 60000 PSI

ชนิดกระแสไฟฟ้า

ตำแหน่งท่าเชื่อม

ประเภทของฟลักซ์หุ้ม

1 ประเภทเซลลูโลส (Cellulosic Coverings)

ฟลักซ์ชนิดนี้มีสารผสมของวัสดุอินทรีย์จำพวกไม้ผสมอยู่ 30% เมื่อถูกเผาไหม้จะถูกแก๊สไฮโดรเจนเข้าไปแทนที่ในอากาศบริเวณที่อาร์ก ทำให้การอาร์กรุนแรง

- 1.1 เซลลูโลส - โซเดียม
(Cellulosic - Sodium)
- 1.2 เซลลูโลส- โพแทสเซียม
(Cellulosic - Potassium)

2 ประเภทกรด (Acid Coverings)

ส่วนผสมหลักของเหล็กออกไซด์ ซิลิเกต และออกซิเจนผสมอยู่ปริมาณสูง มีการซึมลึกต่ำ เคาะสแลกออกได้ง่าย มีรอยเชื่อมสม่ำเสมอดีมาก แต่ความแข็งแรงต่ำ

- 2.1 เหล็กออกไซด์ - โซเดียม
(Ferrous Oxide - Sodium)
- 2.2 เหล็กออกไซด์ - ผงเหล็ก
(Ferrous Oxide - Ferrous Powder)

3 ประเภทรูไทล์ (Rutile Covering)

มีส่วนผสมหลักของไทเทเนียมออกไซด์ ทำให้ขึ้นตะกันไหลได้ดี อารกสม่ำเสมอ

- 3.1 ไทเทเนียม - โซเดียม
(Titanium - Sodium)
- 3.2 ไทเทเนียม - โพแทสเซียม
(Titanium - Potassium)
- 3.3 ไทเทเนียม - ผงเหล็ก
(Titanium - Ferrous Powder)

ประเภทของฟลักซ์หุ้ม

4 ประเภทต่าง (Basic Covering)

หรือลวดเชื่อมไฮโดรเจนต่ำ (Low Hydrogen) มีส่วนผสมหลัก ได้แก่ แคลเซียมคาร์บอเนตและแคลเซียมฟลูออไรด์ ใช้สำหรับเชื่อมเหล็กกล้าคาร์บอนสูง และเหล็กกล้ากำมะถันสูง

4.1 ไฮโดรเจนต่ำ - โซเดียม
(Hydrogen - Sodium)

4.2 ไฮโดรเจนต่ำ - โพแทสเซียม
(Hydrogen - Potassium)

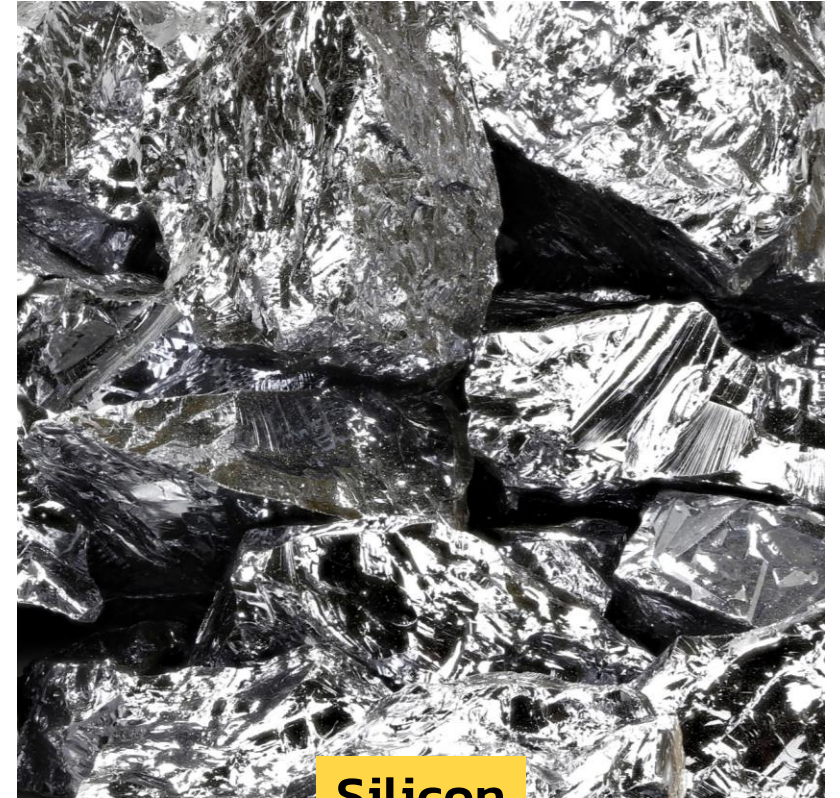
4.3 ไฮโดรเจนต่ำ-โพแทสเซียม -
ผงเหล็ก
(Hydrogen - Potassium -
Ferrous Powder)

5 ซิลิคอนออกไซด์ (Silicon Oxide)

จะเป็นตัวที่ทำให้เกิดขี้ตะกรันปกคลุมรอยเชื่อม การไหลตัวของขี้ตะกรันดีขึ้นและทำให้เกิดการอาร์กที่ง่าย และช่วยพอกหุ้มให้มีความแข็งแรง

6 แมงกานีส (Manganese)

ทำการเกิดออกไซด์มีน้อย และปรับปรุงคุณสมบัติของขี้ตะกรันให้ไหลตัวดีขึ้น

Silicon

ประเภทของฟลักซ์หุ้ม

7 เฟอร์โรแมงกานีส และเฟอร์โรซิลิคอน (Ferro manganese and Ferro silicon)

เป็นตัวลดออกไซด์ให้น้อยลง เพิ่มธาตุแมงกานีสและซิลิคอน ลงในโลหะรอยเชื่อมให้มีปริมาณมากขึ้น

8 โลหะผสม

คือโลหะที่ถูกเติมลงไป ในรอยเชื่อม เช่น นิกเกิล โมลิบดีนัม เป็นต้น

9 สารที่ทำหน้าที่เป็นกาว

ได้แก่ ดินเหนียว (Clays) และกาว (Gums) ช่วยทำให้ฟลักซ์มีความยึดหยุ่น ไม่แตกล่อนได้ง่าย มีความแข็งแรงติดกับแคทลวดได้แน่น

ดินเหนียว

หน้าที่ของฟลักซ์

1

ช่วยป้องกันอากาศ เข้ามารวมตัวกับรอยเชื่อม

การป้องกันบรรยากาศจากภายนอกไปรวมตัวกับโลหะที่หลอมละลาย สามารถทำได้ โดยการเติมส่วนผสมของฟลักซ์ที่ถูกความร้อนจากการอาร์กและจะกลายเป็นแก๊สเข้าไปแทนที่อากาศในบริเวณที่เกิดการอาร์ก ซึ่งได้แก่ สารจำพวกคาร์บอนเตต

2

ควบคุมการอาร์ก ให้สม่ำเสมอ

ช่วยในการอาร์กได้ง่ายขึ้นเรียบสม่ำเสมอตลอดความยาวของรอยเชื่อม การอาร์กและลำของการอาร์กควรอยู่ศูนย์กลางและอยู่ในแนวแกนของลวดเชื่อม ความยากง่ายของการเริ่มต้นอาร์กอยู่ที่การแตกตัวของอีออนแก๊ส

หน้าที่ของฟลักซ์

3

การควบคุม รูปร่างรอยเชื่อม

รูปร่างของรอยเชื่อมขึ้นอยู่กับความตึงผิว (Surface Tension) ของน้ำโลหะที่บริเวณบ่อหลอมละลาย ความตึงผิวของน้ำโลหะจะขึ้นอยู่กับปริมาณแก๊สออกซิเจนที่ผสมอยู่ในฟลักซ์หุ้ม

4

ความสามารถในการ ควบคุมส่วนผสมของธาตุ

- **ธาตุลดออกซิเจน**
(Deoxidation)
- **ธาตุผสม**
(Alloying)
- **สารมลทิน**
(Contamination)

อิทธิพลของฟลักซ์ต่อคุณภาพของรอยเชื่อม

ชนิดของฟลักซ์หุ้ม	คุณภาพของรอยเชื่อม
กรดไทเทเนียม	ขี้ตะกรันกำจัดได้ง่าย น้ำโลหะละเอียด หยาบปานกลาง การเชื่อมลึกปานกลาง การประสานรอยเชื่อมดีมาก
กรดแร่	น้ำโลหะเล็ก เคาะขี้ตะกรันออกง่าย
ออกไซด์ เหล็กออกไซด์	เม็ดโลหะละเอียด มีใช้กับงานน้อยมาก
ด่างหินปูนแคลเซียมหรือคาร์บอเนตและฟลูออรีสปาร์	น้ำโลหะหยาบถึงปานกลาง การเชื่อมลึกดี รอยเชื่อมนูนเล็กน้อย เกิดหยาบปานกลาง เคาะขี้ตะกรันง่าย

อิทธิพลของฟลักซ์ต่อคุณภาพของรอยเชื่อม

ชนิดของฟลักซ์หุ้ม	คุณภาพของรอยเชื่อม
เซลลูโลสและสารประกอบ ออร์แกนิก ไทเทเนียมออกไซด์	รอยเชื่อมแบนและนูนเล็กน้อย เกิดรอยละเอียดย หายไปถึงปานกลาง
แร่ซิลิกา และเฟอร์โรแมงกานีส	การซึมลึกดี การประสานรอยต่อดี รอยเว้า เกิดรอยละเอียดยมาก
ผงเหล็ก	การซึมลึกดีถึงลึกมาก เบียดโลหะละเอียดย การประสานรอยเชื่อมไม่ดี
ชนิดพิเศษ	สมบัติของสารพอกหุ้มแตกต่างกันขึ้นอยู่กับชนิด แคนลวด ฟลักซ์หุ้มจะมีตั้งแต่ไทเทเนียมถึงเซลลูโลส

การเก็บรักษา ลวดเชื่อมไฟฟ้าหุ้มฟลักซ์

การเก็บรักษาลวดเชื่อมไฟฟ้าหุ้มฟลักซ์ ต้องเก็บรักษาลวดเชื่อมให้อยู่ในสภาพที่ดี มีที่เก็บมิดชิด ป้องกันอากาศและความชื้นไปโดนฟลักซ์หุ้มลวดเชื่อม ลวดเชื่อมแต่ละชนิดเก็บรักษาที่อุณหภูมิที่แตกต่างกัน เพื่อให้รอยเชื่อมออกมามีคุณภาพ และถ้าจะให้รอยเชื่อมมีคุณภาพที่ดีควรอบในตู้อบลวดเชื่อมก่อนนำไปปฏิบัติงาน

